

وعده واکسن و بازگشایی مدارس چقدر اجرایی است؟

سناریوی خیالی بازگشت

گروه اجتماعی| در تمام يك سال و اندي که گذشت، آموزش و پرورش در بازه‌هايي از زمان به انتشار سناریوهاي احتمالي پيش رو براي نحوه ارتباط دانش‌آموزان با مدرسه پرداخته است و تخمین زدن احتمال بازگشت آنها به کلاسهاي درس و به صورت حضوري. ترکیب شیفتي کردن کلاسها، کم کردن از ظرفیت دانش‌آموزان در مدرسه و برگزاری حضوري و غیرحضوري در مناطق شهري احتمالا واقع‌بینانه‌ترین نوع این سناریوها بوده است. حالا مدتي است که این ترکیب چیدن‌ها و سناریو نوشتن‌ها با این يك سال و چند ماهي که گذشت تفاوت اساسي کرده: آموزش و پرورش برنامه‌هاي فرضي واکسیناسیون را وارد معادلاتش کرده و بر اساس آن وزیر، معاونان وزیر و مسوولان مختلف آموزش و پرورش در مورد امکان حضور تامي دانش‌آموزان در مدارس هم صحبت مي‌کنند. در روزهايي که هفته‌ها از وعده‌هاي دولت و وزارت بهداشت گذشته و هنوز کار واکسیناسیون بالای 70 سال هم به سرانجام نرسیده، آموزش و پرورش روز گذشته رسماً سناریوهاي سال تحصيلي 1400-1401 را اعلام کرد که در آن اولین سناریو اجراي واکسیناسیون گسترده است و بازگشت به کلاسهاي درس واقعي.

در روزهايي که نه واکسن‌هاي توليد داخلي که وعده توزيع گسترده آنها داده شده بود رسیده و نه خبري از واکسن‌هاي وارداتي است. رییس سازمان پژوهش و برنامه‌ريزي آموزشي اعلام کرد که احتمال اول در خصوص برنامه سال آینده مدارس، آموزش به صورت «حضوري و عادي» است. «در ارتباط با آغاز سال تحصيلي سه سناریو محتمل است. احتمال نخست در این بخش، برگزاری مدارس و آموزشها به صورت حضوري و با شرایط عادي است و تلاش اصلي نیز بر اجراي همین حالت است؛ يعني مدارس به صورت كاملاً عادي بازگشایی ميشوند و دانش‌آموزان بتوانند در مدارس حضور پیدا کنند تا آموزشها به صورت کارآمد ادامه پیدا کند. البته این حالت و شکل، داراي شرایط و الزاماتي نظیر واکسیناسیون است که اگر براي معلمان و دانش‌آموزان، انجام شود، اطمینان را افزایش مي‌دهد. این امر براي معلمان و دانش‌آموزاني که بيماري زمينه‌اي دارند، ضروري است.» حسن ملكي، رییس سازمان پژوهش و برنامه‌ريزي آموزشي روز گذشته گفت که اگر بنا شد باز هم مدارس به صورت نیمه‌حضوري باشد، باید «برنامه‌ريزي مناسب و عالمانه و به موقع» براي این مساله وجود داشته باشد اما به هر حال از اولین سناریوي موجود در مورد سال تحصيلي آینده با گزینه «به صورت حضوري و عادي» نام برد. مرکز اطلاع‌رسانی و روابط عمومي وزارت آموزش و پرورش به نقل از ملكي نوشت: «نکته دوم در بخش حضوري، آمادگي مدارس از ابعاد مختلف است که در آموزشهاي حضوري ضرورت دارد. پذیرش جامعه به خصوص والدین و خانواده‌ها مساله دیگری است، زیرا این بخشها نیز باید بتوانند با خیال راحت این

مساله را بپذیرند که البته این امر، نیاز به فرهنگسازی، توجیه و اطمینان بخشی به جامعه دارد. لذا اگر این شرایط فراهم شد و اوضاع کلی اجازه داد، سناریوی اول در کشور شکل می‌گیرد که به لطف خداوند برنامه‌ریزی سازمان در این بخش انجام شده و مشکل یا دغدغه خاصی در این حالت نیست.» معلوم نیست منظر از «فرهنگسازی» برای حضور دانش‌آموزان در مدرسه چیست، آنچه به عنوان دغدغه اصلی والدین ماه‌ها است که مطرح می‌شود این است که تا شیوع گسترده بیماری، مدارس و مراکز تجمع را جای امنی برای فرزندان خود نمی‌دانند. هرچند در سراسر دنیا و حتی پیش از رسیدن واکسن، حضور دانش‌آموزان در مدارس تا حد امکان اجرا می‌شد اما با گذشت يك سال و نیم و زمانی که برخلاف بسیاری از کشورهای دیگر ایران وارد موج پنجم شیوع شده و در میان صد کشور اول دنیا از نظر واکسیناسیون هم قرار ندارد، «توجیه و اطمینان بخشی» والدین باید به چه شیوه‌ای انجام شود؟ دو روز پیش در برنامه تلویزیونی «کشیک سلامت» نقدهای تندي نسبت به سیاست‌ها واکسن انجام شد که شرحی از آن روز گذشته در روزنامه اعتماد به چاپ رسید. در آن نشست سیدمؤید علویان؛ معاون بهداشت دوره وزارت کامران باقری لنگرانی؛ وزیر بهداشت دولت نهم به صورت مشخص به توهم امکان واکسیناسیون گسترده تا مهر و بازگشایی مدارس اشاره کرد: «حالا هم که واردات و تولید داخل داریم و آقایان می‌گویند که باید تا مهرماه و به دلیل بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها و عادی شدن فضای کسب‌وکار، 60 درصد جمعیت کشور را واکسینه کنیم، باز هم غیرممکن است. چرا؟ می‌گویند تا شهریورماه، 10 میلیون دوز واکسن از مجموع واردات و تولید داخل، تهیه خواهد شد ولی این میزان واکسن ارزشی ندارد و اثرگذار نیست چون باید جمعیت عظیمی را ظرف 3 تا 6 ماه واکسینه کنیم در حالی که امروز و بعد از 6 ماه، هنوز 50 درصد جمعیت کشور هم واکسینه نشده‌اند و حتی با فرض اینکه هر ماه موفق شویم 5 میلیون نفر را واکسینه کنیم، واکسینه شدن 60 درصد جمعیت کشور هم 18 ماه طول خواهد کشید.» سناریوی محتمل‌تر احتمالا همان ترکیب حضوری و غیرحضوری است. شیوه‌ای که البته بیشتر کادر مدرسه را ملزم به حضور می‌کند. ملکی این شیوه را سناریوی دوم دانسته: «مساله اصلی، زمانی بروز پیدا می‌کند که ما سناریوی ترکیبی را بپذیریم و این راه حل دنبال شود. در برخی از موارد، واژه ترکیبی اشتباه برداشت می‌شود؛ درحالی که معنای درس، به معنای دو شیوه یا رویکرد آموزش است، به این معنا که رویکردهای سنتی را با رویکردهای فناورمحور ترکیب کنیم و در همین آموزش‌های حضوری و معمولی نیز به‌کارگیریم. در واقع مساله آموزش ترکیبی به معنای حضور و عدم حضور نیست و در حالت عادی نیز اگر بخواهیم آموزش‌های قوی‌تر و غنی‌تری رخ دهد، می‌توانیم از این بخش استفاده کنیم و ربطی به اوضاع کرونایی کنونی ندارد. البته ما امروز این واژه را با مسامحه به کار می‌بریم که به معنای حضور و عدم حضور است که البته معادل ناصحیح، اما مرسوم است و اگر این معنا را بپذیریم، به این معناست که دانش‌آموزان در سال تحصیلی پیش رو به‌صورت ترکیبی در مدارس حضور پیدا کنند به‌طوری که بخشی از ایام هفته را در مدرسه حضور داشته و بخشی را به صورت غیرحضوری دنبال کنند.» آخرین سناریوی آموزش کاملا غیرحضوری است؛ موردی که البته تجربه يك سال گذشته نشان داده است به واقعیت جامعه ما نزدیک‌تر بوده است. او در این خصوص گفت: «شکل سوم یا سناریوی بعدی، برگزاري غيرحضوري مدارس به‌صورت کامل است که البته محتمل به شمار می‌رود کما اینکه در 24 ساعت گذشته، بخش‌های بسیاری از کشور، قرمز اعلام شدند لذا تا پایان مردادماه باید این الگوها در دفاتر مختلف آماده شود اما الگویی که رایج می‌شود، باید نشان دهد که در دوره‌های تحصیلی

چگونه بروز و ظهور پیدا می‌کند. ما باید برای این برنامه‌ریزی تلاش کنیم تا
شرمنده کودکان و دانش‌آموزان نشویم.»

□□□□□□ 1400 □□□ 14 □□□□□□ □□□□□□ :□□□□